

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/174/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2021200026
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zdenka Reisenauerová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:2021200026.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej (sudca spravodajca) a členov senátu JUDr. Jany Martinčekovej a Mgr. Michala Novotného vo veci žalobcu: K. L. Š., W. XX. E. XXXX, F. F. XXXX/XX, právne zastúpený: advokát JUDr. Marián Ďurina, Sibírska č. 4, Bratislava, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie so sídlom ul. 29. augusta č. 8 a 10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27. januára 2021, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 43 Sa 3/2021-165 zo dňa 2. mája 2022 takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamietla.
Účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

odôvodnenie:

I.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „správny súd“) rozsudkom č. k. 43 Sa 3/2021-165 zo dňa 2. mája 2022, postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej zo dňa 27. januára 2021 vo vzťahu k posúdeniu nesplnenia podmienok nároku žalobcu na znížený dôchodkový vek. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

2. Správny súd mal z pripojeného administratívneho spisu žalovanej preukázané, že žalobca si uplatňoval nárok na znížený vek starobného dôchodku (k dovŕšeniu 55 rokov, pozn. kasačného súdu) z dôvodu splnenia podmienok podľa § 174 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“), nakoľko splnil zákonnú podmienku doby odpracovanej v službe I. kategórie funkcií. Zároveň mal za to, že splnil podmienku podľa § 21 ods. 1 písm. c) cit. zákona, nakoľko bol zamestnaný najmenej 20 rokov (vrátane štúdia v 1. a 2. ročníku vojenskej strednej odbornej školy (ďalej aj „VSOS“) v službe vojakov z povolania zaradenej do I. kategórie funkcií. Správny súd taktiež zistil, že žalovaná v rozhodnutí zo dňa 29. októbra 2020 podľa § 65 a §274 v spojení s § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z. alebo zákon o sociálnom poistení“) žalobcovi priznala k 21. aprílu 2019 (dovŕšených 57 rokov, pozn. kasačného súdu) starobný dôchodok v sume 267,50 eur mesačne, ktorý mu bol od 1. januára 2020 zvýšený na sumu 276,50 eur mesačne. Suma starobného dôchodku bola vypočítaná podľa zákona o sociálnom poistení a Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach, 1967 (č. 128) (ďalej len „Dohovor č. 128“), keďže tá predstavovala vyššiu sumu, ako suma vypočítaná podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2003 a Dohovoru č. 128. Ku dňu priznania starobného dôchodku získal žalobca 35 rokov a 240 dní (t. j. 13.015 dní) kvalifikovaného obdobia dôchodkového poistenia. Podľa potvrdenia Vojenského úradu

sociálneho zabezpečenia zo dňa 17. mája 2017 bol žalobcovi zároveň priznaný výsluhový dôchodok od 1. júla 2002 podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z. z.“) v sume 934,71 eur mesačne. Na nárok na výsluhový dôchodok a jeho výšku bola žalobcovi zhodnotená doba služby v rozsahu 22 rokov a 248 dní. Dané rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa generálny riaditeľ žalovanej preskúmaným rozhodnutím v celom rozsahu potvrdil. Ako nedôvodnú vyhodnotil námietku žalobcu o započítanie doby štúdia na vojenskej strednej odbornej leteckej škole v Prešove od 1. septembra 1977 do 31. augusta 1979 (štúdium 1. a 2. ročníka). Žalobcovi nebolo taktiež možné hodnotiť obdobia od 20. augusta 1986 do 2. júla 1990 a od 25. februára 1993 do 21. augusta 1995, zvýhodnenú dobu leteckú, duplicitne na nárok na starobný dôchodok.

3. Správny súd ako spornú otázku medzi účastníkmi konania vyhodnotil posúdenie splnenia podmienok nároku žalobcu na znížený dôchodkový vek podľa § 21 a § 174 zákona č. 100/1988 Zb., pričom primárnou požiadavkou žalobcu bolo zaradenie jeho štúdia v 1. a 2. ročníku VSOŠ do I. kategórie funkcií.

4. Správny súd konštatoval, že uvedené sporné obdobie štúdia na VSOŠ nebolo v zmysle v danom čase účinných zákonov o sociálnom zabezpečení a ich vykonávacích všeobecne záväzných právnych predpisov zaradené do I. ani do II. kategórie funkcií. Taktiež nebolo predmetné obdobie štúdia zaradené na základe splnomocňujúcich ustanovení zákonov do rezortných zoznamov príslušných ministrov obrany do I. kategórie funkcií. Sporné obdobie prvých dvoch rokov štúdia na VSOŠ rovnako nebolo zaradené do I. ani do II. kategórie funkcií podľa zákona č. 100/1988 Zb., ani na základe zákonného splnomocnenia ministrom obrany Slovenskej republiky nebola činnosť žiakov VSOŠ v spornom období štúdia zaradená do I. kategórie funkcií. Správny súd v kontexte § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. vychádzal z uvedeného právneho stavu.

5. Ďalej správny súd uviedol, že zákonnú úpravu stanovenia I. a II. kategórie funkcií na účely dôchodkového zabezpečenia vojakov je nutné vykladať aj v kontexte v danom čase účinného zákona č. 92/1949 Sb., Branný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Branný zákon“). Vojakmi sa podľa tohto zákona rozumeli osoby, ktoré boli odvedené a mali služobnú povinnosť. Správny súd dodal, že ešte nešlo o vojaka z povolania, čo je status potrebný na priznanie služby zaradenej do I. kategórie funkcií. S odkazom na § 15 ods. 1 Branného zákona uviedol, že skutočnosť, že sa žalobca vo veku 16 rokov v súvislosti s nástupom na VSOŠ podrobil odvodovému konaniu, ešte nezakladá jeho status vojaka v činnej službe. Činnosť 14 až 16-ročných žiakov 1. a 2. ročníkov VSOŠ nemožno subsumovať pod žiadnu z vojenských činných služieb v zmysle ustanovení Branného zákona a nie je možno konštatovať, že u týchto žiakov boli splnené zákonné podmienky na vznik služobného pomeru vojaka z povolania podľa zákona č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 76/1959 Zb.“). A aj vzhľadom na branným zákonom stanovený minimálny vek brannej povinnej a dobrovoľnej povinnosti, mohli žiaci VSOŠ skladať prísahu až v 3. ročníku, t. j. v roku, keď dovŕšili 17 rokov. Až po zložení prísahy vykonávali vojenskú činnú službu (základnú vojenskú službu), pričom až po jej absolvovaní boli splnené zákonné podmienky na prijatie vojakov do služobného pomeru vojakov z povolania. Žiadne povinnosti, ktoré vykonávali žiaci VSOŠ a nazývali službami, nemožno, hoci sa názvom, obsahom alebo náplňou činnosti javili byť totožné s výkonom činnosti vojakov z povolania, podradiť pod vojenské činné služby vojakov z povolania v zmysle Branného zákona. Správny súd tak konštatoval, že žiaci 1. a 2. ročníkov VSOŠ boli vojakmi mimo činnej služby podľa § 20 ods. 4 Branného zákona. Účelom sledovaným zákonmi sociálneho zabezpečenia bolo zvýhodniť vojakov z povolania, nezaradenie činnosti žiakov VSOŠ v spornom období do I. kategórie funkcií nemožno kvalifikovať ako opomenutie alebo nečinnosť kompetentných rezortných orgánov správy ozbrojených síl štátu.

6. Správny súd dospel k záveru, že žalovaná rozhodné skutočnosti posúdila správne v súlade so znením § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení a § 21 a § 174 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb., keď rozhodla, že neboli splnené zákonné podmienky na priznanie žalobcom uplatneného nároku na starobný dôchodok dovŕšením 55. roku veku z titulu zníženia jeho dôchodkového veku.

II.

Kasačná sťažnosť žalobcu proti rozsudku správneho súdu

7. Proti uvedenému rozsudku správneho súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Kasačnú sťažnosť odôvodnil tým, že správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (kasačný bod podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP).

8. V úvode kasačnej sťažnosti žalobca zopakoval, že odo dňa nástupu na vojenskú strednú odbornú školu dňa 1. septembra 1977 do 31. augusta 1979 bol v nepretržitej službe a ako mladistvý vykonával reálnu službu podľa služobných predpisov ozbrojených síl ČSSR ako vojak z povolania a vojak základnej služby. Ďalej žalobca poukázal na porušovanie ľudských práv v rámci vojenských stredných odborných škôl a odkázal na viaceré medzinárodné zmluvy.

9. V ďalších častiach potom žalobca vytkol rozsudku správneho súdu jeho jednotlivé pochybenia. Namietal, že mu nebolo zhodnotené obdobie 1. a 2. ročníka VSOŠ, keď bol v nepretržitom pomere už ako mladistvý žiak, pretože reálne vykonával službu podľa oficiálnych, resp. platných vojenských služobných právnych predpisov, rozkazov vojenských veliteľov a pravidiel. Tento výkon služby a výkon nútených prác bol pritom vojenskými veliteľmi dôrazne vynucovaný a disciplinárne riešený. Ďalej uviedol, že z § 33 zákona č. 76/1959 Zb. nevyplýva, na aký konkrétny druh služby má byť tento výsluhový dôchodok naviazaný a nie je ustanovené, že táto služba má byť vykonávaná v služobnom pomere. Namietal aj porušenie § 3 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) a povinnosť dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v oblasti sociálneho zabezpečenia. Považuje za nesprávne, že žalovaná posudzuje obdobie vykonania služby na účely dôchodkového poistenia až od dovŕšenia 18. roku veku. Podľa žalobcu v zmysle zákonných úprav dôchodkového zabezpečenia bola doba štúdia po skončení povinnej školskej dochádzky považovaná za dobu zamestnania. Žiaci 1. a 2. ročníkov VSOŠ boli pred nástupom povolania do vojenskej služby povolačnými rozkazmi, absolvovali vojenský výcvik, plnili napr. dozorné služby, bývali ozbrojení, dostávali odmeny, podliehali vojenskej disciplíne, vykonávali činnosť totožnú s činnosťou vojakov, ktorá bola zaradená do I. kategórie funkcií. Žalobca nesúhlasí so správnym súdom, podľa ktorého služba vojaka z povolania je kľúčový, resp. zákonom uznaný status, ku ktorému sa viažu nároky vyplývajúce zo zaradenia do služby I. a II. kategórie funkcií. Z dôvodu porušovania ľudských práv na VSOŠ nebolo podľa žalobcu možné uviesť ich oficiálne zaradenie do „Tabuliek vojnových počtov ČSSR“, resp. rezortného zoznamu ministra obrany ČSSR. Nezaradenie činnosti žiakov VSOŠ v predmetnom období do I. kategórie funkcií bola účelová diskvalifikácia, išlo o úmyselné a cielené konanie orgánov štátnej správy. Podľa žalobcu ďalej správny súd neuviedol žiaden listinný dôkaz o tom, že by zaradenie vojenskej služby do I. kategórie funkcií zákon vyslovene viazal na status vojaka z povolania. Ak pritom vojak nastúpil a vykonával základnú (náhradnú) vojenskú službu a po jej skončení bol prijatý do služobného pomeru vojaka z povolania alebo vojaka v ďalšej službe, doba výkonu základnej (náhradnej) služby sa mu započítavala do I. kategórie funkcií, ak bol vojak z povolania po prvý raz ustanovený do služby zaradenej do I. kategórie funkcií. Žalobca ďalej uviedol, že v priebehu platnosti Branného zákona došlo k judikatórnemu posunu vo výklade pojmu vojenská osoba v činnej službe a vojak v činnej službe, resp. vojak. Dodal, že podľa Branného zákona sa tento vzťahuje na „vojenské osoby“, nie iba na vojakov z povolania, a nie iba na vojakov základnej služby, ale aj na mladistvých žiakov 1. a 2. ročníkov VSOŠ. Ďalej upozornil aj na to, že žiaci pred nástupom na VSOŠ museli absolvovať komplexné vojenské lekárske prehliadky vo vojenských nemocniciach. Zopakoval, že § 132 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. sa univerzálne zmieňoval iba o službe a nie o vojakoch v činnej službe. Ako mladistvý musel žalobca plniť všetky rozkazy nadriadených vojenských veliteľov podľa služobných predpisov. Žiaci VSOŠ reálne vykonávali službu, boli podrobení branneckému odvodu a vojenskej prísaha štátu, na rozdiel od civilných škôl, a preto nemožno toto obdobie posudzovať ako III. kategóriu. Poukázal na to, že aj napr. banícki učni mali priznanú rovnakú kategóriu ako baníci. Sociálne a dôchodkové zákony Slovenskej republiky pri priznávaní starobného dôchodku uvádzajú pojem výkon služby, no zároveň nevyžadujú, aby osoba musela byť bezpodmienečne v služobnom pomere. V tejto súvislosti odkázal na § 33 ods. 2 zákona č. 76/1959 Zb. Žalobca považuje za poburujúce, že sa mu na účely starobného dôchodku posudzuje obdobie až od roku 1984. Žiadosť o štúdium na VSOŠ, ktorú podpisoval žalobca a jeho rodičia je nutné považovať za dobrovoľný vstup do vojska. Správny súd sa mal podľa žalobcu zaoberať aj tým, či procesný postup správnych orgánov nenesie znaky odmietnutia spravodlivosti. Žalovaná podľa neho niekedy uvádza nezrozumiteľné a zmätočné argumenty, irelevantné pre daný právny problém, príp. sa žalobcovým argumentom vyhýba. Žalovaná podľa žalobcu aplikuje niektoré právne normy retroaktívne, nevykonáva dokazovanie, uvádza argumenty bez odkazu na právne predpisy. Žalobca namietal zneužívanie detskej práce, obmedzovanie osobnej slobody a prísny režim pri výchove žiakov VSOŠ v sporných ročníkoch, ako aj ich nezákonné ozbrojovanie a porušovanie právnych predpisov o zbraniach a strelive a zákonníka práce. Žalobca taktiež namietal, že generálny riaditeľ žalovanej nesprávne zabezpečil podklady pre rozhodnutie od orgánov sociálneho zabezpečenia vojakov z povolania. Konkrétne poukázal na nezrovnalosti výpisov Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia. Žalobca obdržal potvrdenie o priznaní výsluhového

dôchodku od 1. júla 2002 zo dňa 17. mája 2017. V odpovedi na žiadosť žalobcu o opätovné presné vyznačenie údajov z 6. júna 2022 sa uvádza priznanie výsluhového dôchodku od 1. mája 2002 a iný výpis dôb služobného pomeru. Konkrétne mu boli zohľadnené doby: od 1. septembra 1979 do 20. apríla 1980 (II. kategória funkcií, náhradná služba do 18 rokov veku), od 21. apríla 1980 do 11. júla 1981 (II. kategória funkcií, náhradná služba), od 12. júla 1981 do 19. júla 1986 (II. kategória funkcií, vojak z povolania vo vojenskej škole), od 20. júla 1986 do 31. decembra 1999 (I. kategória funkcií, vojak z povolania) a od 1. januára 2000 do 30. apríla 2002 (III. kategória funkcií, vojak z povolania).

10. Záverom žalobca navrhol, aby kasačný súd rozsudok správneho súdu zmenil tak, že zruší rozhodnutia žalovanej a vec vráti na správny súd na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie žalovanej ku kasačnej sťažnosti žalobcu

11. Žalovaná sa na základe zaslanej výzvy správneho súdu vyjadrila ku kasačnej sťažnosti podaním zo dňa 26. júla 2022.

12. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalovaná uviedla, že žalobcove dôvody nepovažuje za opodstatnené. Má za to, že správny súd zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne vec posúdil, pričom nezistil nezákonnosť a nesprávnosť preskúmaného rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej. Kasačnému súdu navrhla, aby kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol a žalobcovi nepriznal náhradu trov konania.

IV.

Konanie pred kasačným súdom

13. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) bol formálne zriadený ústavným zákonom č. 422/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústava“) dňa 1. januára 2021 a na základe zák. č. 423/2020 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s reformou súdnictva.

14. Podľa § 101e ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z. z., najvyšší správny súd začne činnosť 1. augusta 2021.

15. Podľa § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z., o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z. z., výkon súdnictva prechádza od 1. augusta 2021 z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc najvyššieho správneho súdu.

16. Najvyšší správny súd ako súd kasačný (§ 11 písm. h) v spojení s § 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke najvyššieho správneho súdu www.nssud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s § 137 ods. 4 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť sťažovateľa nie je dôvodná.

17. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 43 Sa 3/2021-165 zo dňa 2. mája 2022, ktorým správny súd podľa § 190 SSP zamietol žalobu žalobcu.

18. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverené právomoci a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe, či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších čŕt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi. Správny súd v správnom súdnictve poskytuje ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 2 ods. 1 SSP). Konanie pred správnym

súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania (§ 5 ods. 2 SSP). Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 SSP). Správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy (§ 177 ods. 1 SSP).

19. Kasačný súd súčasne upriamuje pozornosť na to, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej hlavy tretej časti SSP (§ 199 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. V súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v sociálnych veciach správny súd nie je viazaný rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ak žalobca je fyzickou osobou, ktorou namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Správny súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy teda preskúmava, či orgán štátnej správy konal a rozhodol v súlade so zákonom, či v správnom konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, či sa vysporiadal s jeho námietkami a či na základe skutkových zistení a na základe logického a rozumného uváženia ustálil správne svoj právny záver.

20. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu kasačný súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisového materiálu správneho súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu, z ktorých dôvodov ich ďalej neopakuje a na ne len poukazuje.

21. Kasačný súd zistil, že správny súd v procese súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu náležite postupoval v súlade s procesnými pravidlami zákonodarcom nastolenými v prvej a tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku, keď súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, napadnutého žalobou, vykonal náležite v zmysle na konanie vzťahujúcej sa platnej právnej úpravy, na základe ktorej ustálil svoj právny záver, ktorý aj náležite odôvodnil.

22. Kasačný súd po vykonaní súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovanej v spojení s rozhodnutím pobočky žalovanej a konaní im predchádzajúcich pri aplikácii zákonnej úpravy právnych predpisov postupom podľa SSP dospel k zhodnému záveru ako správny súd. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému rozsudku správneho súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu, s námietkami sťažovateľa uvedenými v kasačnej sťažnosti a s prihliadnutím na § 461 SSP dospel k záveru, že v zásade nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutej právnej normy obsiahnutej v dôvodoch napadnutého rozsudku správneho súdu, ktoré vytvára dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku.

V.

Právne posúdenie kasačným súdom

23. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

24. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivец musí konať tak, ako určuje právny poriadok. Z citovanej právnej úpravy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii

zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 ústavy) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

25. Podľa § 65 ods. 1,2 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom ku dňu priznania nároku má poistenec nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon v odsekoch 4 až 8, § 65a a 274 neustanovuje inak.

26. Podľa § 274 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú. Suma starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku a invalidného dôchodku, na ktorý vznikne nárok podľa odseku 1, nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane úpravy dôchodku a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu. To platí aj vtedy, ak sa suma dôchodkov uvedených v prvej vete určuje na účely určenia sumy vdovského dôchodku, vdoveckého dôchodku alebo sirotského dôchodku.

27. Podľa § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. (do 1. júna 1992 išlo o § 18 ods. 6) cit. zák. sa služba vojakov z povolania zaradená do I. (II.) kategórie funkcií hodnotí ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa hodnotí ako zamestnanie podľa § 14 ods. 2 písm. b) až h) cit. zák.

28. Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. mal občan nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol (okrem iného) vek aspoň a) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a); c) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h); alebo d) 60 rokov.

29. Podľa osobitného ustanovenia § 132 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. mal vojak z povolania nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň a) 55 rokov, ak konal najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií, b) 57 rokov, ak konal najmenej 20 rokov službu v ostatných prípadoch.

30. Podľa § 174 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. občan, ktorý vykonával pred 1. januárom 2000 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31. decembri 1999 nárok na starobný dôchodok tiež, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň: a) 56 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 14 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 9,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 19 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 19 rokov v službe I. kategórie funkcií; b) 57 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 13 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 9 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 18 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 18 rokov v službe I. kategórie funkcií; c) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 12 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a) prípadne 8 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 16 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 16 rokov v službe I. kategórie funkcií alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií, alebo d) 59 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 11 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 7,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až l) alebo 15 rokov v službe I. alebo II. kategórie funkcií. Podľa ods. 2 cit. ustanovenia podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb.

31. Z administratívneho spisu žalovanej kasačný súd zistil, že žalobca si žiadosťou spísanou dňa 31. júla 2020 uplatnil nárok na dôchodkovú dávku, ktorú žiadal priznať od 24. aprílu 2017 ku dňu dovŕšenia 55 rokov. Žalovaná rozhodnutím z 29. októbra 2020 žalobcovi v súlade s § 65 a § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. priznala nárok na starobný dôchodok k 21. aprílu 2019 vo veku 57 rokov.

32. Hlavná sťažnostná námietka žalobcu tkvela v nepriznaní I. kategórie funkcií absolventovi 4-ročnej vojenskej strednej odbornej školy leteckej ukončenej maturitou za 1. a 2. ročník stredoškolského vojenského štúdia. Tunajší súd sa vo svojej judikatúre už opakovane a podrobne zaoberal povahou štúdia na vojenských stredných školách (porov. napr. rozsudky sp. zn. 7 Sk 23/2020, 7 Sk 38/2020 alebo 7 Sk 14/2021). Problematika bola viackrát riešená už aj Najvyšším súdom Slovenskej republiky (porov. napr. 7 Sk 22/2019, 9 Sžsk 20/2018, 9 So 108/2016). Ustálené judikatúra kasačného súdu bola potvrdená aj Ústavným súdom Slovenskej republiky (napr. II. ÚS 295/2022, II. ÚS 362/2023, II. ÚS 363/2023). Kasačný súd tak najmä v súvislosti s danou problematikou odkazuje na predmetnú ustálenú judikatúru. Formulácie sťažnostných námietok však zároveň svedčia o viacerých pretrvávajúcich mylných interpretáciách právnej úpravy, a preto kasačný súd považuje za vhodné zaujať k nim znova stručné stanovisko.

33. Ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vychádzala z toho, že nárok na dávku sa posudzuje zásadne podľa predpisov platných v čase jej priznania, ak zákon neustanovuje, že sa majú zohľadniť iné predpisy (porov. judikát R 48/1998). Podľa § 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v cit. znení bol dôchodkový vek 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovoval inak (okrem iného) v § 274. Podľa § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. sa totiž v novom systéme sociálneho poistenia zachovávali nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie, teda tie nároky, ktoré s týmto zaradením spájali skoršie predpisy. Takým nárokom bol podľa judikatúry napríklad práve skorší dôchodkový vek (porov. napr. rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 10 So 1/2021).

34. Skorší dôchodkový vek podľa cit. § 132 zákona č. 100/1988 Zb. bol viazaný na určité trvanie výkonu služby. Zo znenia § 130 ods. 1 cit. zák. je však zrejmé, že pojem „služba“ je legislatívnou skratkou pre službu vojaka z povolania (resp. vojaka počas činnejš služby rovnako zabezpečeného, príslušníka Zboru národnej bezpečnosti alebo zboru nápravnej výchovy, porov. leg. skratku v § 129 cit. zák.). Nemohlo teda ísť o akúkoľvek „službu“, ako sa to snažil navodiť žalobca v kasačnej sťažnosti. To isté plynulo aj z § 120 ods. 1 a § 122 zákona č. 121/1975 Zb. účinného do 31. decembra 1988, podľa ktorého sa do I. a II. kategórie funkcií zaraďovala len služba vojakov z povolania a len služba v týchto kategóriách sa zohľadňovala na účely skoršieho dôchodkového veku. Z toho vyplýva, že nárok na skorší dôchodkový vek mohol podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. vzniknúť a podľa § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. sa zachovať len vtedy, ak poistenec aspoň 20 rokov vykonával službu vojaka z povolania.

35. V čase, kedy žalobca študoval na vojenskej strednej škole, bolo jej postavenie upravené zákonom č. 186/1960 Zb. o sústave výchovy a vzdelávania. Podľa § 36 ods. 1 sa na vojenské školy, ktoré poskytujú stredné vzdelanie, vzťahovali primerane vymenované ustanovenia citovaného zákona. Predovšetkým sa na ne nevzťahoval § 8 cit. zák., ktorý upravoval odborné učilištia a učňovské školy, čo potvrdzuje záver o tom, že v ozbrojených silách neexistovali učebné pomery v pracovnoprávnom zmysle. Na vojenské stredné školy sa však vzťahoval § 11 ods. 1 cit. zákona o strednej odbornej škole, ale aj napríklad aj § 21 ods. 2, ktorý dovoľoval zriadiť strednú odbornú školu ako internátnu školu, ktorá žiakom okrem vzdelávania poskytovala aj celodennú výchovnú a materiálnu starostlivosť (§ 21 ods. 1). Podľa § 36 ods. 2 cit. zákona bolo ministerstvo národnej obrany oprávnené ustanoviť podrobnosti o týchto školách.

36. Oprávnenie ministerstva národnej obrany upravovať štúdium žiakov vojenskej strednej školy tak nevyplývalo z príslušnosti týchto žiakov k vojsku (ozbrojeným silám), ale z citovaného ustanovenia školského zákona. Citované ustanovenie pritom nijako podrobnejšie neobmedzovalo ministerstvo v tom, ako upravia tieto otázky na vojenských stredných školách vo vzťahu k ich žiakom. Touto úpravou však ministerstvo národnej obrany nevykonávalo voči žiakom oprávnenie vojenského služobného orgánu (velenia) voči podriadeným, ale oprávnenia orgánu štátnej správy školstva voči žiakom (Ministerstvo školstva Československej socialistickej republiky v dotknutom období neexistovalo, porov. čl. 1 ústavného zákona č. 126/1970 Zb. o zriadení federálnych ústredných orgánov, na čele ktorých stojí člen vlády Československej socialistickej republiky). V dôsledku toho tak toto oprávnenie alebo konkrétna úprava, ktorú ministerstvo národnej obrany vydalo, nemôže svedčiť o tom, že by žiaci vojenských stredných škôl boli vojakmi vo vojenskej službe. Je pochopiteľné, že vzhľadom na cieľ vzdelávania

vo vojenských školách (príprava na službu vojakov z povolania) otázky ako napr. zriaďovanie tried, resp. iných skupín, v ktorých sa vykonával výchovnovzdelávací proces, pravidlá správania, výchovné opatrenia, organizáciu výchovnovzdelávacej činnosti, vrátane výchovy a starostlivosti o žiakov v čase mimo vyučovania, ministerstvo obrany upravilo tak, aby sa úprava približovala pomerom v ozbrojených silách. To však samo nerobilo zo štúdia žiakov vojenských stredných škôl vojenskú službu v zmysle Branného zákona alebo zákona č. 76/1959 Zb.

37. Federálne ministerstvo národnej obrany v rámci svojho oprávnenia podľa § 36 ods. 2 školského zákona upravovalo postavenie žiakov vojenských stredných škôl, a túto úpravu zhrnulo v pomôcke „Postavenie, práva a povinnosti žiakov vojenských stredných škôl“ z 30. apríla 1970 (Škol-51-11/s) s neskoršími doplnkami. Podľa čl. 5 tejto pomôcky sa prijatím na vojenskú strednú odbornú školu žiaci stávali príslušníkmi týchto škôl, žiaci 1. a 2. ročníkov týchto škôl však neboli vojakmi v základnej službe (čl. 6). V 2. ročníku sa mali podrobiť dobrovoľnému odvodu a vojenskú základnú službu mali nastúpiť dňom nástupu na letné sústredenie pred 3. ročníkom (čl. 7). Podľa čl. 9 sa žiaci mali zaradiť do školských čiat a rôt, ktoré mali určených veliteľov - vychovávateľov a učiteľov. Čl. 11 určoval povinnosti týchto žiakov, medzi ktoré patrilo dodržiavať a plniť rozkazy a nariadenia nadriadených, dodržiavať zásady vojenskej a občianskej disciplíny, prejavovať úctu, pocty, pozdravy, a nosiť predpísanú rovnošatu; žiaci 1. a 2. ročníka mohli nosiť cez prázdniny civilný odev. Len pre žiakov 3. a 4. ročníka vojenskej strednej odbornej školy platili vojenské predpisy. Podľa čl. 12 mali žiaci dodržiavať denný poriadok školy, nie vojenské poriadky. Podľa čl. 23 boli všetci žiaci bezplatne ubytovaní v priestoroch školy a bezplatne stravovaní v školskej jedálni. Hlava 6 upravovala disciplinárnu prax, odmeny a tresty, avšak len pre žiakov vojenských gymnázií a 1. a 2. ročníkov vojenských stredných odborných škôl. Odmeny a tresty žiakov 3. a 4. ročníkov týchto škôl sa spravovali vojenským Disciplinárnym poriadkom. Disciplinárne odmeny a tresty žiakov 1. a 2. ročníkov vojenských stredných odborných škôl sa podľa čl. 33 nevedli v záznamoch o odmenách a trestoch, ale len v pedagogických záznamoch. Prílohou tohto predpisu bol vzor pravidiel vnútorného poriadku školy, ktoré sa týkali denného poriadku, stravovania, zamestnania, činnosť v dobe mimo vyučovania, vychádzky, návštevy a pod.

38. Z uvedeného prehľadu je teda zrejmé, že tento predpis svojím obsahom nijako zásadne nepresahoval úpravu, na ktorú bolo oprávnené ministerstvo školstva pre (nevojenské) stredné školy. Ako už bolo uvedené, povinnosť žiakov vojenských stredných škôl rešpektovať tieto predpisy sa nezakladala na ich vojenskej podriadenosti, ale rovnako ako u žiakov nevojenských stredných škôl na povinnosti rešpektovať zákon a jeho vykonávacie predpisy. Obsah týchto predpisov bol prispôsobený predmetu a cieľu vzdelávania vo vojenskej strednej škole, to však nemenilo pomer žiaka tejto školy k nej zo štandardného „školského“ na vojenský. Otázka, či v konkrétnych prípadoch dochádzalo pri výchove, vzdelávaní a výcviku k prípadným porušeniam týchto zásad, resp. k poverovaniu žiakov úlohami, ktoré sa k ich veku nehodili, alebo iným prechmatom nie je podstatná. Zo žiadneho predpisu totiž nevyplýva, že by samo takéto poverenie žiaka určitými úlohami zakladalo jeho služobný pomer k ozbrojeným silám, resp. robilo z neho vojaka, a už vôbec nie, že by z neho vojaka robilo skôr, než bol odvedený (porov. cit. § 2 ods. 2 Branného zákona). Navyše nie je zrejmé, prečo by takéto prípadné porušovanie práv malo byť odškodňované práve formou zvýhodneného zohľadnenia v dôchodkových nárokoch nad rámec zákona.

39. Uvedená úprava navyše zodpovedala aj úprave vojenskej služby podľa Branného zákona. Podľa § 20 ods. 1 a 3 Branného zákona mali vojaci služobnú povinnosť, teda povinnosť včas nastúpiť a vykonávať vojenskú činnú službu (odsek 2), a to osobne podľa svojich schopností. Podľa § 20 ods. 4 Branného zákona vojaci, ktorí plnia niektorú z povinností podľa odseku 2, sú vojakmi v činnej službe, ostatní vojaci sú vojakmi mimo činnej služby. Žiadna z vojenských činných služieb vymenovaných v § 20 ods. 2 nezahŕňa štúdium na vojenskom gymnáziu. Okrem toho je však z § 20 ods. 1, 3 a 4 Branného zákona zrejmé, že vojenskú službu v zmysle Branného zákona mohol vykonávať len vojak. To dosvedčuje aj § 2 ods. 2 cit. zák., podľa ktorého sa vojakmi rozumejú osoby, ktoré boli odvedené (§ 15 ods. 1) a majú služobnú povinnosť (§ 20). Zo znenia tohto ustanovenia je zasa zrejmé, že žiadnu osobu nebolo možné považovať za vojaka skôr, než bola odvedená; samotný vznik brannej povinnosti (§ 5), ba ani odvodnej povinnosti (§ 10) z osoby nerobili vojaka. Služobná povinnosť vznikala až okamihom odvedenia vznikala služobná povinnosť (§ 21 ods. 1), teda povinnosť vykonávať vojenskú činnú službu (§ 20 ods. 1 a 2). Avšak ani to, že osoba bola odvedená a stala sa vojakom, neznamenal, že ihneď vykonávala vojenskú činnú službu. To plynie zo znenia samotného § 20 ods. 4 Branného zákona, ktoré jasne hovorí, že aj vojaci mimo činnej služby sú vojakmi. Pokiaľ teda z citovanej služobnej pomôcky vyplývalo, že žiaci vojenských gymnázií sa podrobili odvodu vo 4. ročníku, takisto to neznamenal, že by tým

okamihom nastupovali vojenskú činnú službu. Podľa § 27 ods. 2 a § 28 ods. 3 Branného zákona sa základná a náhradná služba počítali až odo dňa ich skutočného nastúpenia. Názor správneho súdu, že sporné obdobie štúdia žalobcu na VSOŠ nemožno považovať za vojenskú činnú službu, tak zodpovedá citovaným ustanoveniam zákona. Pojem „vojenské osoby“, na ktorý žalobca odkazoval, sa používal v § 2 ods. 2 Branného zákona len do 1. mája 1958, a tak je pre tu sporné obdobie roku 1977 až 1979 nepodstatné.

40. Pokiaľ žalobca vo svojich námietkach poukazuje na nedodržiavanie záväzkov vyplývajúcich z viacerých medzinárodných zmlúv, k obdobnej námietke v skutkovom podobnom prípade sa už viackrát vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky, kedy poukázal na neexistenciu viacerých medzinárodných zmlúv v rozhodnom čase, prípadne nimi štát v danom období nebol viazaný alebo ich jednoducho nedodržiaval. Právnym prostriedkom na riešenie takej námietky boli reštitučné zákony, ktorých účelom bolo naprávať krivdy, ku ktorým došlo pred rokom 1990 (napr. II. ÚS 362/2023).

41. Žalobca taktiež namietal porušenie § 3 antidiskriminačného zákona. Už generálny riaditeľ žalovanej v preskúmanom rozhodnutí poukázal na to, že konanie podľa cit. zákona predstavuje osobitný prostriedok právnej ochrany poskytovanej súdom. Podľa § 11 ods. 3 cit. zákona v spojení s § 307 Civilného sporového poriadku sa na konanie vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania vzťahuje Civilný sporový poriadok, nie SSP. Rozhodovanie v rámci správneho súdnictva nie je možné považovať za antidiskriminačný spor podľa antidiskriminačného zákona (porov. III. ÚS 384/2020). O nerovnaké zaobchádzanie by mohlo ísť v prípade, keby žalovaná v podobnom prípade rozhodla inak než rozhodla vo vzťahu k žalobcovi. Žalobca však neuviedol, a nie sú ani zrejmé, také príklady rozhodnutí či skutočností, z ktorých by vyplývalo, že sa s ním zaobchádzalo odlišne než s inou osobou.

42. Žalobca v námietkach poukazuje aj na nezrovnalosti v materiáloch, z ktorých vychádzala žalovaná, konkrétne pri potvrdení o priznaní výsluhového dôchodku Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia. Novo predložené potvrdenie z 6. júna 2022 je však možné považovať za novú skutočnosť a dôkaz, ktorých uplatňovanie v kasačnom konaní zásadne nie je prípustné (§ 441 SSP); v tomto smere SSP nenormuje výnimku ani pre správnu žalobu v sociálnych veciach. Možno však dodať, že podľa § 196 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. je účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhli, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci. Sociálna poisťovňa v predmetnej veci vychádzala z potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia zo dňa 17. mája 2017, pri ktorom mohla prezumovať jeho správnosť. Žalovaná pri určení výšky starobného dôchodku vychádzala z dôkazov, ktorými disponovala. Žalobcovi bolo potvrdenie Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia známe, preto ak mal pochybnosti o jeho správnosti, mohol túto skutočnosť namietat'.

43. Pre úplnosť kasačný súd dodáva, že žalovaná postupovala správne, keď žalobcovi nezapočítala ani duplicitne obdobia od 20. augusta 1986 do 2. júla 1990 a od 25. februára 1993 do 21. augusta 1995 ako zvýhodnenú dobu leteckú. Podľa § 130 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. mohol minister národnej obrany ustanoviť, v akom rozsahu sa započítava doba služby výkonného letca a doba výkonu funkcií osobitnej povahy alebo osobitného stupňa nebezpečnosti do doby zamestnania. Možno súhlasiť s tým, že dvojnásobné započítanie určitej doby služby ako doby zamestnania by logicky viedlo aj k predĺženiu doby zamestnania v zmysle § 8 cit. zák. Potom by na základe § 255 zákona č. 461/2003 Z. z. bolo potrebné za obdobie poistenia považovať takúto dlhšiu dobu zamestnania. Na vykonanie cit. § 130 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. vydal minister národnej obrany rozkaz z 23. septembra 1988 č. 17, v ktorého čl. 1 písm. c) ustanovil, že doba služby výkonného letca a doba výkonu funkcie osobitnej povahy alebo osobitného stupňa nebezpečnosti uvedená v prílohe 2 sa do doby zamestnania započítava dvojnásobne. Podľa čl. 2 tejto prílohy sa započítavanie malo vykonávať raz ročne za uplynulý kalendárny rok. Podľa písm. A, bod 1 prílohy sa započítava vojakom z povolania dvojnásobne (§ 130 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb.) doba služby strávená v mieri vo výkonnej leteckej službe. V čl. 3 písm. c), d) a e) prílohy 2 sa ustanovilo, že nárok na zvýhodnené započítanie majú pyrotechnici a pomocníci pyrotechnikov, ktorí vykonávajú určité nebezpečné práce, ďalej vojaci z povolania, ktorí vykonávajú určité nebezpečné práce, ako aj vojaci z povolania, ktorí vykonávajú funkcie zahŕňajúce bezprostrednú prácu s niektorými nebezpečnými látkami. Podľa čl. 4 sa však čl. 3 písm. c) a e) vzťahujú len na vojakov z povolania, ktorí vykonávajú funkcie, v ktorých naplní tieto pracovné činnosti trvalo prevažujú. Navyše, podľa čl.

5 tejto prílohy možno zvýhodnený zápočet podľa cit. ustanovení povoliť len za dobu výkonu funkcie I. kategórie. Z obsahu spisu nevyplýva, že by žalobca tieto podmienky splnil a sám o nich nepredložil žiaden dôkaz. Zo zisteného skutkového stavu pritom vyplýva, že takýto zápočet mu nebol vykonaný ani na účely výpočtu výsluhového príspevku, hoci podľa § 33 ods. 9 zákona č. 76/1959 Zb. mu mali byť tieto zvýhodnene započítateľné doby zohľadnené aj pri jeho výpočte.

44. Na základe uvedených úvah kasačný súd dospel k záveru, že nie je daný žiaden zo zákonných dôvodov kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 SSP, a tak ju podľa § 461 SSP rozsudkom (§ 457 ods. 1 SSP) zamietol.

45. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že účastníkom konania nepriznal nárok na náhradu trov tohto konania. Žalovanej ako úspešnej účastníčke ich nepriznal z dôvodu, keďže to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 SSP) a žalobcovi z dôvodu, že v tomto konaní nemal úspech, a preto nemá právo na náhradu trov (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP).

46. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.